

Λύσεις στις ασκήσεις του Τετραδίου Εργασιών

Τετράδιο Εργασιών σελ. 37

1. Αντιστοιχίστε τις ιστορικές έννοιες ακμή και παρακμή με τις φράσεις που ταιριάζουν στην καθεμιά από αυτές και αιτιολογήστε την επιλογή σας.

2. Παρατηρήστε την εικόνα 4.α διαβάστε και το κείμενο-πηγή 4 και σχολιάστε όσα λέει ο μητροπολίτης της Αθήνας, για τους κατοίκους και τους άρχοντες της πρωτεύουσας. Τα πρόσωπα της εικόνας επιβεβαιώνουν τις απόψεις του;

Στο κείμενο - πηγή 4 ο μητροπολίτης Αθηνών Μιχαήλ Χωνιάτης επικρίνει τη στάση των αυτοκρατόρων απέναντι στους κατοίκους των επαρχιών της αυτοκρατορίας. Ειδικότερα, τους κατηγορεί πως ενδιαφέρονται μόνο για την είσπραξη των φόρων και καθόλου δεν νοιάζονται για τις συνθήκες ζωής των κατοίκων, οι οποίοι ένιωθαν αποξενωμένοι από το υπόλοιπο κράτος. Οι αυτοκράτορες ποτέ δεν επισκέφτηκαν τις περιοχές αυτές για να ελέγξουν την κατάσταση και το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι το τι συμβαίνει στην πρωτεύουσα και η καλοπέρασή τους. Στα πρόσωπα των μικροκαλλιεργητών αποτυπώνεται πολύ παραστατικά αυτή η κατάσταση. Διακρίνουμε την απελπισία τους και καταλαβαίνουμε πως ένιωθαν ανασφάλεια και απογοήτευση.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

3. Διαβάστε το παρακάτω κείμενο-πηγή και παρατηρήστε την εικόνα 4.α του μαθήματος. Συζητήστε όσα περιγράφει και σχολιάστε εάν, κάτω από τέτοιες συνθήκες, είναι δικαιολογημένη η απελπισία των γεωργών.

Ο καημός του φτωχού γεωργού

Κάποιου φτωχού γεωργού ψόφησε το βόδι του την ώρα που όργωνε. Επειδή δεν μπορούσε να αντέξει άλλο τις συμφορές του, άρχισε να κλαίει λέγοντας:

«Ωιμέ, συμφορά μου! Από πού θα θρέψω τώρα τη γυναίκα μου και τα εννέα μικρά παιδιά μου; Πώς θα ξεπληρώσω τους φόρους; Πώς θα ξεπληρώσω τα δάνεια; Δεν έχω άλλη ελπίδα... Θα εγκαταλείψω το σπίτι μου και την πατρίδα μου και θα φύγω γι' αλλού, πριν το μάθουν οι δανειστής μου και πέσουν πάνω μου σαν άγρια θηρία».

Φιλαρέτου του Ελεήμονος, Βίος

Παρατηρώντας την εικόνα 4.α και διαβάζοντας την παραπάνω πηγή, καταλαβαίνουμε πως η απογοήτευση και η απελπισία των γεωργών ήταν απόλυτα δικαιολογημένη. Στην εικόνα, οι γεωργοί όπως φαίνεται από τη στάση του σώματός τους και από την έκφραση του προσώπου τους, ένιωθαν απελπισία φόβο και απογοήτευση. Ο φτωχός γεωργός στην πηγή νιώθει απελπισμένος γιατί έχασε το βόδι του και τώρα φοβάται ότι δε θα μπορεί να θρέψει την οικογένειά του. Επίσης, σκέφτεται ότι δε θα μπορέσει να πληρώσει τους φόρους του και τα δάνειά του. Σκέφτεται τη λύση να εγκαταλείψει τον τόπο του, προτού οι φορολόγοι τον βρουν για να εισπράξουν τους κρατικούς φόρους.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

4. Διαγράψτε, στον παρακάτω πίνακα, τη λέξη ή τη φράση που κάνει λανθασμένο το νόημα καθεμιάς από τις προτάσεις. Σχολιάστε τρεις από τις ενέργειες με τις οποίες διαφωνείτε.

Οι τελευταίοι Μακεδόνες αυτοκράτορες:

1. Με τις ενέργειές τους ~~ωφέλησαν~~ ή έβλαψαν το κράτος και την αυτοκρατορία;
2. Πήραν το μέρος των ~~μικροκαλλιεργητών~~ ή των Δυνατών;
3. ~~Αύξησαν~~ ή σταμάτησαν να δίνουν κλήρο γης στους φρουρούς των συνόρων;
4. ~~Ενίσχυσαν~~ ή κατήργησαν τους νόμους που προστάτευαν πένητες γεωργούς;
5. Πήραν ~~ή έδωξαν~~ τους ξένους μισθοφόρους ~~από~~ ή στον βυζαντινό στρατό;
6. Επέβαλαν ~~ή κατήργησαν~~ φόρους για τα κτήματα των Ακριτών;
7. Παραχώρησαν και νέα ~~ή κατήργησαν~~ τα παλαιά προνόμια για τους Βενετούς;
8. Με τα μέτρα που πήραν ~~βελτίωσαν~~ ή επιδείνωσαν τα οικονομικά του κράτους;
9. Οι κάτοικοι της Πόλης ~~νοιάζονταν~~ ή αδιαφορούσαν για τους κατοίκους της υπαίθρου;

1. Με τις ενέργειές τους έβλαψαν το κράτος καθώς δημιουργήθηκαν πολλά εσωτερικά προβλήματα και ταραχές στην αυτοκρατορία.

2. Πήραν το μέρος των Δυνατών, με αποτέλεσμα οι φτωχοί γεωργοί να μείνουν πάλι απροστάτευτοι.

3. Σταμάτησαν να δίνουν κλήρο γης στους φρουρούς των συνόρων με αποτέλεσμα πολλοί από αυτούς να εγκαταλείπουν τον τόπο τους για μια καλύτερη τύχη στις πόλεις.

4. Κατήργησαν τους νόμους που προστάτευαν τους πένητες γεωργούς και αυτό είχε σαν συνέπεια να ζουν με τον φόβο μήπως γίνουν δουλοπάροικοι των Δυνατών και να πουλούν τα κτήματά τους.

5. Πήραν ξένους μισθοφόρους στον στρατό με αποτέλεσμα να αποδυναμωθεί η άμυνα της αυτοκρατορίας και ιδιαίτερα η άμυνα των ανατολικών της συνόρων.

6. Επέβαλαν φόρους για να κτήματα των Ακριτών με αποτέλεσμα να αναγκάζονται να τα πουλούν προκειμένου να μην γίνουν δουλοπάροικοι των Δυνατών.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

7. Παραχώρησαν προνόμια στους Βενετούς με αποτέλεσμα να χάσουν τον έλεγχο του εμπορίου και να εξαρτώνται από τις ναυτικές πόλεις της Ιταλίας.

8. Με τα μέτρα που πήραν επιδείνωσαν τα οικονομικά του κράτους, με αποτέλεσμα να παραμεληθεί ο στόλος και να αποδυναμωθεί η άμυνα της αυτοκρατορίας.

9. Οι κάτοικοι της πόλης αδιαφορούσαν για τους κατοίκους της υπαίθρου και οι δεύτεροι ένιωθαν αποξενωμένοι και έχθρα για αυτούς.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!